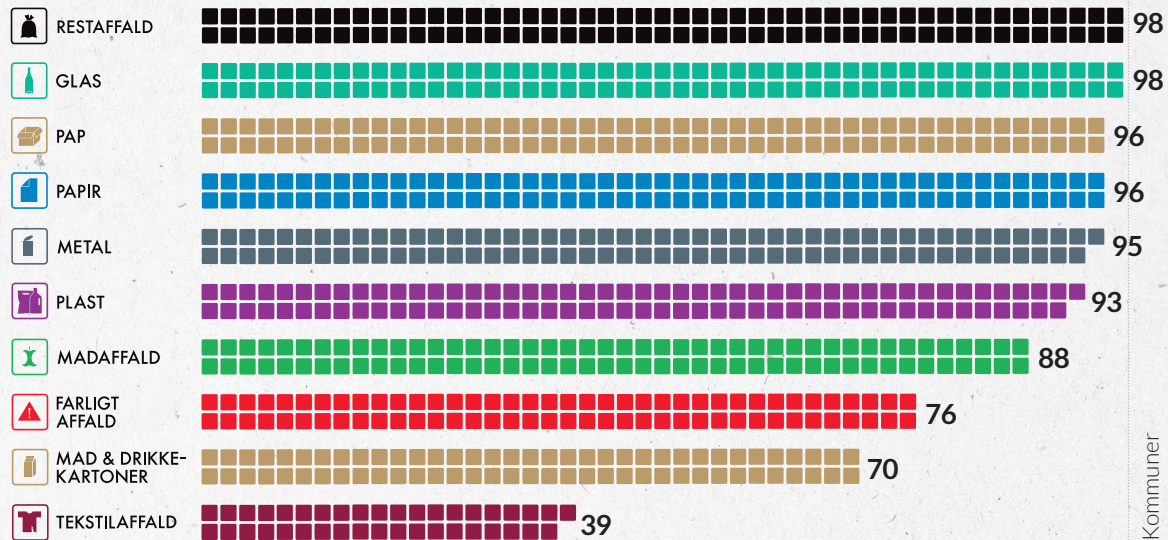

Kilde: Miljøstyrelsen. Note: Den politisk aftalte deadline for indsamling af tekstiler er 1. juli 2023.

Hver firkant repræsenterer at en kommune har eller forventes at have udrullet en af de 10 fraktioner.

Affaldssortering i 10 fraktioner - en status

Kommunerne er kommet langt med at få mere
affaldssortering helt hjem til danskerne.

En række af Folketingets partier besluttede i 2020, at alle danskere skal sortere de samme ti affaldsfraktioner hjemme ved husstandene: Madaffald, glas, papir, mad- og drikkekartoner, pap, metal, plast, tekstilaffald, farligt affald og restaffald.

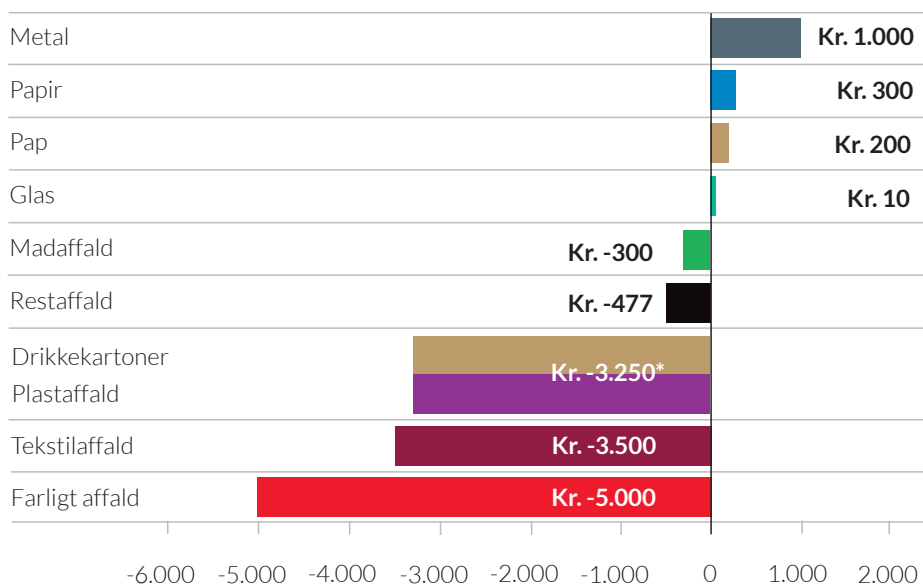
I denne faktasamling gennemgås de ti affaldsfraktioner.

Vi vil se på, hvor mange kommuner, der er i mål med indsamlingen, og vi vil sætte lidt tal og fakta på de enkelte fraktioner.

Selvom genanvendt affald er en ressource i nye produkter, er affaldet sjældent en god forretning ud fra et økonomisk perspektiv. I grafen herunder oplistes afsætningspriser for de ti fraktioner.

Priserne viser udelukkende, hvad kommunerne modtager eller skal betale for at sende affaldet videre til genanvendelse. Derudover kommer omkostninger til selve indsamlingen, der udgør ca. 70 pct. af borgernes affaldsgebyr.

Afsætningspriser for de 10 fraktioner (kr./ton)

*Da plastaffald og mad- og drikkekartoner indsamles sammen, vises den samlede pris for afsætning.

Hvad sker der:

Afsættes i stort omfang til sortering hos Reiling og omsmeltnng hos Ardagh, begge i Næstved.

Udfordring:

Markedet for genbrug af hele flasker – som sparer energien ved at omsmelte gals – er næsten forsvundet, også for glasflasker i pantsystemet.

Tons indsamlet i 2020:
136.000 tons

Fun fact:

Magnumflasker kan ikke passere indkast til glaskuber.

Hvad sker der:

Afsættes primært til fabrikker i udlandet til produktion af nyt pap.

Udfordring:

Borgerne har svært ved at skelne pap fra mad- og drikkekartoner, pappet foldes ikke sammen, og der efterlades ting inde i papkasser.

Tons indsamlet i 2020:
83.000 tons

Fun fact:

Pap sætter sig fast i affaldsbeholderne, så de ikke kan tømmes. Pap snyder fuldmeldere i kuber, da det kan folde sig ud igen.

Hvad sker der:

Sorteres efter type og går til specialbehandling, som oftest forbrænding hos Fortum i Nyborg.

Udfordring:

En del affald må ikke komme i en miljøkasse på grund af transportregler for farligt gods. Sortering er svær i etageboliger, bl.a. da færre og færre viceværter er tilknyttet. De har ellers klassisk har hjulpet med driften af ordningerne.

Tons indsamlet i 2020:
15.000 tons

Fun fact:

Mange borgere opfatter knive som farligt affald, men det skal blot i metalcontaineren.

Hvad sker der:

Omdannes til en ensartet pulp, der afsættes til produktion af biogas- og gødning.

Udfordring:

Borgerne sorterer for lidt af deres madaffald. Og spredes der plast i landbruget fra madaffaldsposerne?

Kun henteordninger

Tons indsamlet i 2020:

172.000 tons

Fun fact:

Der udføres forsøg med at bruge madaffald som foder til soldaterfluelaver, som kan bruges til foder til dyr, der ikke bliver menneskeføde.

Hvad sker der:

Afsættes primært til papirfabrikker i udlandet til produktion af nyt papir. Danske Brødrene Hartmann producerer æggebakker af gamle aviser.

Udfordring:

Energikrisen har midlertidigt lukket flere papirfabrikker, og papiraffaldet hober sig op. Kvaliteten af papiraffaldet falder, pga. færre aviser og flere emballager i fraktionen.

Tons indsamlet i 2020:

138.000 tons

Fun fact:

Visse erhvervsaviser fastholder tryk på indfarvet papir, som ikke kan genanvendes til hvidt papir.

Hvad sker der:

Sorteres op i 3-4 polymerer og afsættes til genanvendelse. Sorteringsrester og ikke-genanvendelig plast afsættes som brændsel til bl.a. cementværker. Der eksperimenteres med kemisk opløsning af plast, men der er mange begrænsninger.

Udfordring:

Plastaffald fylder meget, og det er svært at finde det rette indsamlingsvolumen. Det er fortsat rigtig svært at få genanvendt plastaffald, herunder at få det genanvendt til noget mere fornuftigt end vejstolper og andre lavkvalitetsprodukter.

Kun emballageplast

Tons indsamlet i 2020:

48.000 tons

Fun fact:

Plastaffald vejer intet, men fylder enormt både i volumen - og i den offentlige debat.

Fakta

Eksempler på sortering og udfordringer i kommunerne

I Holstebro, Skive, Struer og Lemvig sorterer huse og lejligheder i 9 fraktioner – men sommerhusområder kræver bedre planlægning og involvering af grundejere og udlejningsfirmaer.

Helsingør mangler farligt affald og mad- og drikkekartoner – men har alligevel næsten halveret restaffaldsmængden siden 2019.

Ringkøbing-Skjern Kommune mangler farligt affald i etageboliger, da der ikke kom tilbud, da indkøb af skabe til farligt affald blev udbudt.

Vejle Kommune er i mål, også med tekstilaffald – dog indsamles mad- og drikkekartoner, når en ny vognmand overtager indsamlingsopgaven i februar.

Hvad sker der:

Indsamles oftes sammen med plast, hvorfra den udsorteres på sorteringanlæg. Afsættes dernæst til specielle papirfabrikker og bliver til nyt papir.

Udfordring:

Vi mangler viden om denne nye fraktion: hvor hurtigt nedbrydes den, hvor meget må den foldes, og kan vi stille krav om genanvendelse af plast- og aluminiumsdelen også?

Forventet potentiale:
20.000 tons

Fun fact:

Der er udviklet en dansk løsning til genanvendelse af kartonerne, som private affaldsselskaber ikke ønsker at investere i. Det er uvist, om kartonfabrikker vil bruge genanvendte kartoner i deres produktion.

Hvad sker der:

Sorteres i forskellige metaltyper og afsættes til omsmeltnng, primært i EU eller Tyrkiet.

Udfordring:

Der er ikke meget metalfaffald, og beholderne bliver sjældent fyldt. Derfor har mange kommuner valgt at metal indsamles med plast og mad- og drikkekartoner for ikke at køre med luft.

Kun
emballage-
metal

Tons indsamlet i 2020:
20.000 tons

Fun fact:

Store metalemner som motorer og bremseskiver i fraktionen er ikke et særsyn i landdistrikter.

Hvad sker der:

Gennemgår først håndsortering, så våde tekstiler og fejlsorteret tøj til genbrug tages fra. Markedet er ungt, og det er svært at følge affaldets vej videre. I bedste fald bliver noget til ny tråd, men meget bliver til lavkvalitets/blendingsprodukter som pudseklude, isolering, hundetæpper eller interiørplader.

Udfordring:

Branchen omtaler tekstiler som det nye plast, da meget også er plastik. Genanvendelsesløsninger er på vej, men endnu på teststadier.

Tons indsamlet i 2020:
4.000 tons

Fun fact:

Der indsamles kun 200 gram/indbygger om året i en kommune, som har haft ordningen i mange år.

Hvad sker der:

Forbrændes og bliver til el og varme. Metal sorteres ud af slaggen og omsmeltes. Slaggegrus anvendes i vejbyggeri, og der udvikles nye processer til udnyttelse af affaldet, som kommer fra rensningen af røggassen. Mange anlæg eksperimenterer med CO₂-fangst.

Udfordring:

Der er fortsat for meget restaffald, og det bliver svært at 65% reel genanvendelse i 2035. For meget restaffald fra erhverv, industri, landbrug og byggeri trækker i forkert retning.

Kun henteordninger

Tons indsamlet i 2020:
1.037.000 tons

Fun fact:

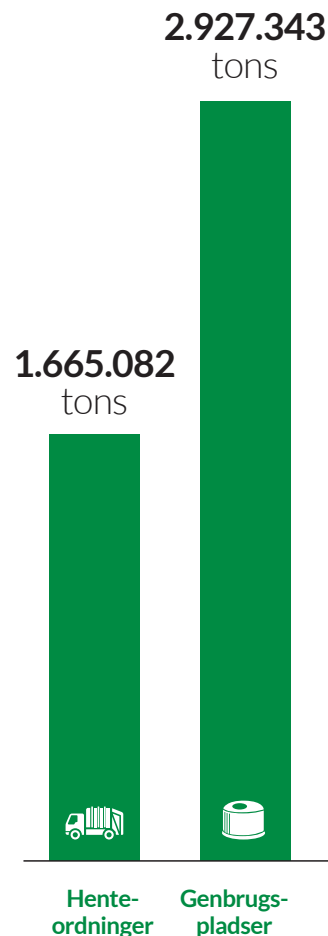
Bleer er en af de næste fraktioner, der måske kan udsorteres til genanvendelse.

Gode genbrugspladser giver cirkulær økonomi

Kommunerne og affaldsselskaberne bakker op om, at der skal hentes mere sorteret affald hjemme hos borgerne – men vi må ikke glemme genbrugspladserne, hvor langt det meste affald fra husholdningerne stadig afleveres.

Her er det især haveaffald, træ samt forskellige byggeaffalds-fraktioner, der fylder – men også nogle af 'de ti' – f.eks. pap, papir samt stort metal og plastik.

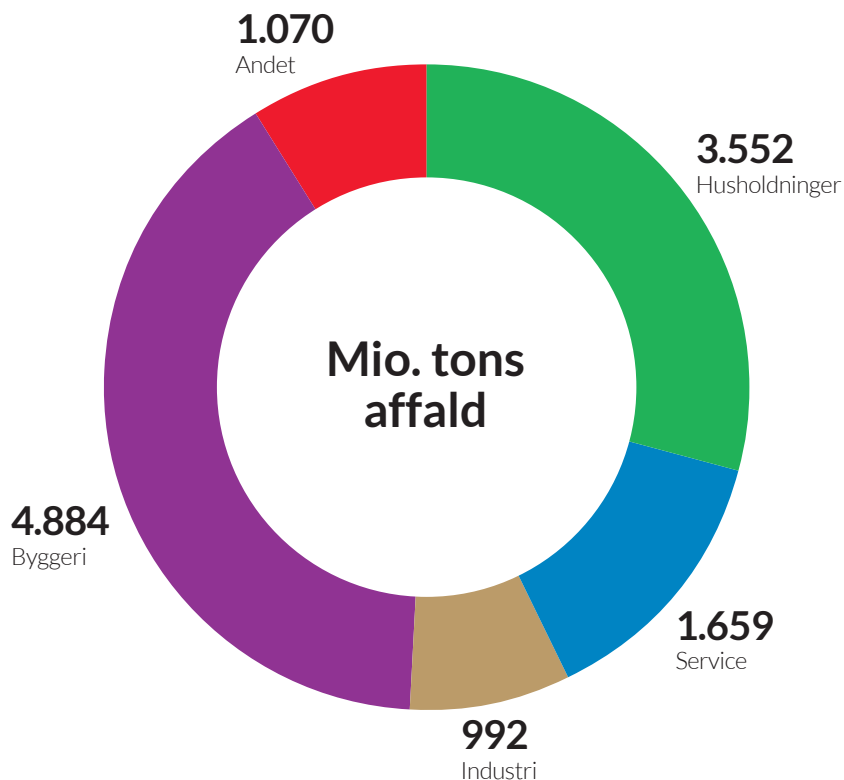
Derudover har kommunerne især fokus på at forhindre affaldet i at ryge i containere, så flere ting og sager i stedet kan gå til direkte genbrug – enten i bytteområder, til frivillige organisationer og private aktører – f.eks. afgangere af genbrugs-byggematerialer.

Det meste affald afleveres på genbrugspladser (tons)

Det meste affald kommer fra virksomheder

Ud af de cirka 12 mio. tons affald, Danmark producerer hvert år, kommer det meste fra virksomheder og offentlige institutioner. Derfor er det godt, at der også kommer gang i sorteringen der.

Kilder: Affaldsviden.dk, Dansk Affaldsforening og medlemmer, Energistyrelsen: Benchmark afforbrændingssektoren 2020, Miljøstyrelsen: Økonomi ved behandling af emballageaffald i 2025, Miljøstyrelsen: Sortering og indsamling af tekstilaffald fra husholdninger samt Miljøstyrelsens Affaldsstatistik 2020.